

Motion till riksdagen 2005/06:Ub449

av Mikael Oscarsson (kd)

Konfessionella friskolor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att det inte skall inrättas en ny skolform för konfessionella friskolor.

Motivering

Under det gångna året har arbetsron för de konfessionella friskolorna åter förbytts i oro då deras blotta existens än en gång är hotad. Av det utkast till lagrådsremiss med förslag till en ny skollag som Utbildnings- och kulturdepartementet lagt fram, framkommer bl.a. att departementet vill skapa en ny skolform för konfessionella skolor. I förslaget framgår att friskolor som vill ha konfessionella inslag även i *undervisningen* kan få godkännande att bedriva sådan verksamhet – utanför skolväsendet och utan bidrag från det allmänna. Genom möjligheten för barn och ungdomar att fullgöra skolplikten i en sådan skola, menar Utbildnings- och kulturdepartementet att Sverige uppfyller sina åtaganden enligt europeiska konventionen till skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Där anges föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn en *undervisning* som överensstämmer med föräldrarnas religiösa eller filosofiska övertygelse.

Problemet är att hela förslaget andas segregation och diskriminering, det som den socialdemokratiska regeringen annars så ofta bekänner sig strida emot. Genom att säga att vissa barn och föräldrar inte är värda att ta emot skattemedel – p.g.a. sin religiösa tro – pekar nu Utbildnings- och kulturdepartementet ut dem som en andra klassens medborgare. Detta handlande är mycket ovanligt, på gränsen till unikt, om det även blir en del av regeringens fastslagna politik. Genom den svenska solidariska skattepolitiken tillförsäkras samtliga barn en god skolgång oavsett föräldrarnas ekonomiska ställning. Nu är Utbildnings- och kulturdepartementet berett att öppet diskriminera minoriteter, samtidigt som de hävdar att de uppfyller internationella åtaganden. Detta är häpnadsväckande, för att uttrycka sig diplomatiskt.

Fel! Okänt namn på

Departementets förslag till ny skollag innebär att konfessionella skolor som önskar kvarstå inom skolväsendet, även i sin profilundervisning måste vara icke-konfessionella. Detta innebär att fördjupning i judendom, kristendom eller islam inte får vara konfessionell. Om skollagsförslaget går igenom innebär det att samtliga konfessionella skolor, genom att vara fortsatt konfessionella i sin profilundervisning, kommer att bryta emot skollagen och riskera att hamna utanför skolväsendet. Om skolorna inte fortsätter att vara konfessionella i sin profilundervisning, upphör de samtidigt att vara konfessionella skolor per definition. Hotet om att förlora det allmännas finansiering kommer ständigt att hänga över landets konfessionella friskolor.

Förslaget bryter emot flera konventioner

Förslaget kan inte sägas motsvara europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, trots att departementet påstår det. Detta påpekar Barnombudsmannen i sitt remissvar:

Barnombudsmannen är tveksam till om den föreslagna ordningen står i överensstämmelse med den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR) protokoll 1 art 2.

Förslaget att de föräldrar och barn som önskar ha en undervisning som är konfessionell måste betala en elevavgift kan strida mot artikel 14 i EKMR tillsammans med artikel 2 i tilläggsprotokoll 1. Det bör också utredas om den föreslagna ordningen är förenlig med artikel 2 i barnkonventionen. Där sägs att:

1. Konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.
2. Konventionsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Barnombudsmannen anser att den här frågan borde utredas ytterligare innan ett slutligt beslut fattas. Att såsom regeringen här har föreslagit utsluta att utbildning som har konfessionell inriktning ges tillstånd samtidigt som ett stort utrymme ges för exempelvis alternativ pedagogik måste utredas och motiveras tydligt.

Utbildnings- och kulturdepartementets förslag ligger vidare i öppen strid med den internationella konvention departementet borde känna allra bäst: FN:s internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Artikel 13 lyder:

1. Konventionsstaterna erkänner rätten för envar till utbildning ...
2. Konventionsstaterna erkänner, att till säkerställande av att denna rätt till fullo förverkligas a) grundskoleundervisningen skall vara obligatorisk och kostnadsfritt tillgänglig för alla ...

Fel! Okänt namn på

3. Konventionsstaterna förpliktar sig att respektera föräldrars och, i förekommande fall, förmyndares frihet att för sina barn välja andra skolor än dem som inrättats av offentlig myndighet, såvida läroplanerna täcker vad som från det offentligas sida må ha föreskrivits eller godkänts som minimistandard, även som deras frihet att tillförsäkra sina barn den religiösa och moraliska uppfostran, som står i överensstämmelse med deras egen övertygelse.

4. Intet i denna artikel må tolkas såsom medförande inskränkning i den enskildes eller organisationers rätt att grunda och driva undervisningsanstalter, under förutsättning att de i första momentet av denna artikel uppställda principerna iakttagas och att kravet uppfylls på att undervisningen vid dessa anstalter skall stå i överensstämmelse med vad som från det offentligas sida angivits som minimistandard.

Den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna tydliggör vidare i artikel 14:

Åtnjutandet av de fri- och rättigheter, som anförs i denna konvention, skall tryggas utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av kön, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationell eller social härkomst, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd eller ställning i övrigt.

Det torde knappast i något annat lands lagstiftning eller förslag till lagstiftning gå att finna ett mer tydligt fall av diskriminering än det som den svenska regeringen riskerar att göra sig skyldig till, om alla friskolor utom de konfessionella ska omfattas av den allmänna finansieringen!

Förslaget missar målet

Om Utbildnings- och kulturdepartementets ansträngningar är riktade emot de extrema muslimska skolor som uppmärksammades i media under förra året är de dessutom fel ute. Gällande lagstiftning har visat sig fungera väl med avseende på skolor som inte lever upp till nuvarande bestämmelser. Dessa skolor har fått sina tillstånd indragna, och därmed upphört med verksamheten. Om regeringen går på Utbildnings- och kulturdepartementets linje om ny skolform innebär det att dessa skolor tvärtom hade kunnat leva vidare. Redan idag vet vi att flera muslimska nationer har bidragit till finansierandet av moskéer i Sverige. Möjligheten finns att muslimskt konfessionella skolor i den nya skolformen hade kunnat finna finansiering på samma sätt.

Utbildnings- och kulturdepartementets förslag motverkar integration och segregation, och kommer att leda till att många troende inte känner sig välkomna i Sverige. Naturligtvis kommer barn och ungdomar som går i konfessionella skolor utan finansiering från det allmänna, löpa större risk att utveckla en negativ inställning till det svenska samhället när de så öppet diskrimineras av samhället p.g.a. sin religiösa tro. Departementets förslag är det sämsta tänkbara om talet om integration är mer än läpparnas bekännelse för den socialdemokratiska regeringen. Genom att i stället innesluta även troende i samhällsgemenskapen – som sker under gällande bestämmelser för friskolorna – känner fler grupper större solidaritet med det svenska samhället.

Fel! Okänt namn på

Om regeringen ämnar genomdriva detta förslag måste regeringen lägga fram fakta som visar vad som hittills har varit farligt i profilen på de konfessionella friskolorna. De måste föra i bevis att de konfessionella skolorna uppvisat sämre studieresultat, haft större problem med studiemiljö, mobbing, diskriminering etc. De måste jämföra friskolor med konfessionella friskolor, och jämföra dessa båda med de kommunala skolorna. Inget av detta har Utbildnings- och kulturdepartementet gjort.

Men framför allt: Utbildnings- och kulturdepartementets förslag är inte genomförbart i förhållande till de internationella konventioner Sverige förbundit sig till. Därför bör regeringen inte fullfölja departementets förslag att inrätta en speciell skolform för skolor med konfessionell undervisning. Detta ges härmed regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2005

Mikael Oscarsson (kd)